

ЗВІТ ЕКСПЕРТНО-ДОРАДЧОГО ЦЕНТРУ «ПРАВОВА АНАЛІТИКА» ЗА 2012 РІК

Впродовж 2012 року ЕДЦ «Правова аналітика», продовжуючи становлення, налагодила контакти із інститутами громадянського суспільства та іншими партнерами. А саме: організація розпочала співпрацю із Національною платформою Форуму громадянського суспільства Східного партнерства у сфері євроінтеграційних процесів України, стала членом Робочої групи громадських організацій з питань зміни клімату та включена до Робочої групи із розробки законопроекту у сфері регулювання викидів та абсорбції парникових газів. Ми розпочали реалізацію проекту «Інформація про публічних осіб та впровадження систем обліку публічної інформації» за підтримки Міжнародного Фонду «Відродження» та інші проекти у співпраці з різними інститутами громадянського суспільства («Оцінка екологічної складової двостороннього співробітництва між Україною та ЄС», «Енергоефективність замість атомної енергетики», «Розвиток енергетичного сектору на користь суспільству»).

ЕДЦ «Правова аналітика» здійснювала діяльність відповідно до існуючих програм центру.

АНАЛІТИЧНА ПРОГРАМА

В межах аналітичної програми підготовлено та розповсюджено серед зацікавленої громадськості, медіа та органів державної влади 20 аналітичних матеріалів у сфері розвитку громадянського суспільства, соціальних прав громадян, права на повагу до особистого та сімейного життя, права на інформацію, права Європейського Союзу, екологічного права, міжнародного права та конституційного права, серед яких:

- 1) Обмеження соціальних виплат: «легітимне» право уряду.
- 2) Обмеження права на вибір захисника – порушення Конвенції про захист прав людини.
- 3) Результати діяльності робочої групи із питань довгострокової співпраці в Дурбані на зустрічі Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату (2011).
- 4) Результати діяльності робочої групи щодо наступних зобов'язань країн Додатку 1 згідно з Кіотським протоколом.
- 5) Невтручання в особисте і сімейне життя посадової особи: тлумачення Конституційного Суду України.
- 6) Правовий огляд окремих положень законодавчих змін у сфері створення, випробовування, транспортування та використання генетично модифікованих організмів.
- 7) Правовий огляд окремих положень Закону України «Про ландшафти».
- 8) Право на оприлюднення та отримання інформації про публічних осіб переважає їх право на захист таємниці особистого життя.
- 9) Новий Закон України «Про громадські об'єднання».
- 10) Економіка зміни клімату: ключові положення – Огляд Стерна.
- 11) Підходи до розуміння зміни клімату: огляд Стерна (1 частина).
- 12) Економіко-правові аспекти міжнародної торгівлі квотами на викиди парникових газів Україною.
- 13) «Вплив зміни клімату на економічний розвиток» – частина друга Огляду Стерна.
- 14) Аналіз проекту Закону України «Про оцінку впливу на навколишнє природне середовище» та підготовка і подання зауважень та пропозицій.
- 15) «Економіка стабілізації» – частина третя Огляду Стерна.

- 16) Проблеми доступу до інформації про угоди із міжнародної торгівлі квотами на викиди парникових газів Україною.
- 17) Позиція Конституційного Суду України щодо процедури обрання Голови Верховної Ради України: проблемні аспекти.
- 18) Кримінальна відповідальність за наклеп – крок до обмеження свободи слова в Україні.
- 19) Відкритість інформації про публічних осіб, яка становить суспільний інтерес: практичні аспекти.
- 20) Відеофіксація дій працівників ДАІ: правовий аналіз позиції правоохоронних органів.

ПРОГРАМА «ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО»

Співпраця із громадським сектором:

Робоча група громадських організацій з питань зміни клімату (РГПЗК):

- робота над документом щодо результатів переговорів з питань зміни клімату у Дурбані 2011р., який розповсюджено серед органів державної влади, медіа та зацікавленої громадськості;
- звернення у органи державної влади щодо незадовільної оцінки громадськістю планів переведення міських котелень центрального тепlopостачання з газу на вугілля;
- підготовка та подання коментарів та пропозиції до проекту постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2008 р. № 221" у сфері реалізації проектів цільових екологічних інвестицій;
- підготовка буклету: «Клімат змінюється. Час діяти» (розділ з правових питань зміни клімату).

Робоча група 3 «Довкілля, зміна клімату та енергетична безпека» Національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства» (НП ФГС СхП):

- співпраця у питаннях формування та реалізації в Україні екологічної політики, політики з питань зміни клімату та енергетичної безпеки і у сфері євроінтеграційних процесів України;
- участь у зустрічі Робочої групи 3 «Довкілля, зміна клімату та енергетична безпека», на якій відбулося планування діяльності робочої групи, обговорення Статуту НП ФГС СхП тощо;
- участь у підготовці Внеску Третьої Робочої групи «Довкілля, зміна клімату та енергетична безпека» до Звіту Європейської комісії щодо реалізації Європейської політики сусідства в Україні у 2012 році;
- проект «Оцінка екологічної складової двостороннього співробітництва між Україною та ЄС» - участь у робочій зустрічі щодо розроблення методології моніторингу екологічної складової двостороннього співробітництва між Україною та ЄС, розроблення індикаторів моніторингу впровадження Кіотського протоколу;
- участь у підготовці Заяви НП ФГС СхП щодо необхідності в Україні впровадження системи оцінки впливу на довкілля (для представлення на Першій річній конференції Української НП ФГС СхП).

Львівська крайова організація Асоціації українських правників:

- аналіз проектів законів про внесення змін до Закону України "Про доступ до судових рішень" (щодо доступу до інформації стосовно судових рішень) та про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» – надання правової оцінки.

Інші організації:

- участь у підготовці незалежної доповіді «Громадська оцінка екологічної політики в Україні»;
- співпраця з питань антиядерної діяльності, розроблення аналітичного документу «Спорудження енергоблоків №3 і 4 Хмельницької АЕС: роль Верховної Ради України».

Участь у роботі громадських рад:

Громадська рада при Державному агентстві екологічних інвестицій (ДАЕІ):

- надання пропозицій щодо планування роботи громадської ради на 2012 та 2013 роки;
- участь у 3 засіданнях громадської ради протягом 2012 року;
- участь у формуванні та громадському обговоренні позиції України на міжнародних переговорах зі зміни клімату (2012);
- надання пропозицій щодо внесення змін до Закону України «Про громадські об'єднання».

ЕДЦ «Правова аналітика» надавалися правові консультації громадським організаціям та представникам громадських рухів з таких питань: діяльність та повноваження органів державної влади і громадських рад при органах державної влади, участь громадськості у формуванні та реалізації державної політики, правове регулювання волонтерської діяльності, прийняття нового Закону України «Громадські об'єднання», розроблення проекту Закону України «Про національні проекти України», процедурні аспекти функціонування інститутів громадянського суспільства, участь громадськості в міжнародному переговорному процесі з питань зміни клімату, розроблення нового законодавства задля забезпечення виконання зобов'язань, взятих Україною за Кіотським протоколом, правові аспекти енергозбереження, функціонування схеми зелених інвестицій в Україні, розроблення законодавства про регулювання обсягів антропогенних викидів та абсорбції парникових газів тощо.

КОНСТИТУЦІЙНА ПРОГРАМА

Підготовка та розповсюдження аналітичного матеріалу: Позиція Конституційного Суду України щодо процедури обрання Голови Верховної Ради України: проблемні аспекти.

ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ТА ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА

Представника ЕДЦ «Правова аналітика» включено до складу **Робочої групи із розробки законопроекту про регулювання обсягів антропогенних викидів та абсорбції парникових газів.**

Організацією підготовлено та подано на розгляд відповідальних суб'єктів пропозиції до 5 проектів нормативно-правових актів, серед яких: **1) проект постанови Кабміну про**

внесення змін до постанови КМУ від 22.02.2008 № 221 з питань функціонування схеми зелених інвестицій; 2) проект Методичних рекомендацій із розроблення місцевих планів дій з охорони навколишнього природного середовища, розроблений Мінприроди України; 3) проект Закону «Про оцінку впливу на навколишнє природне середовище»; 4) проект Закону «Про засади державної політики у сфері запобігання зміні клімату та адаптації до його змін»; 5) проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про громадські об'єднання». Організацією підготовлено аналіз законопроекту «Про енергетичну ефективність будівель».

Враховані пропозиції ЕДЦ «Правова аналітика» до проекту постанови Кабміну про внесення змін до постанови КМУ від 22.02.2008 № 221 з питань функціонування схем зелених інвестицій, а саме: пропозиція щодо необхідності надання заявнику письмової обґрунтованої відповіді та аргументації, у випадку відмови Держекоінвестагентства у попередньому відборі проекту схеми зелених інвестицій; та пропозиція щодо встановлення чітких строків для розгляду та прийняття рішень стосовно проектів та пропозицій міжвідомчою робочою групою, міжвідомчою комісією і Держекоінвестагентством.

ПРАВАЗАХИСНА ПРОГРАМА

В межах даної програми організацією готуються правові коментарі, роз'яснення, консультації, аналітичні матеріали щодо захисту прав громадян, ведуться судові справи, представляються права та законні інтереси громадян перед органами державної влади. Серед найбільш поширених питань були такі, що стосувалися процесуальних прав громадян під час судового процесу, моніторингу діяльності та повноважень органів державної влади, порядку оскарження бездіяльності та дій органів державної влади, реєстрації та дії підзаконних нормативно-правових актів, доступу до інформації, участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, створення та діяльності громадських організацій, трудових прав громадян, прав дитини, земельних відносин, спадкового права, права власності, екологічного права, правових аспектів зміни клімату тощо.

Протягом 2012 року членами організації надано 44 юридичні консультації громадянам та громадським організаціям.

Організацією розпочато реалізацію **проекту «Інформація про публічних осіб та впровадження системи обліку публічної інформації»** за підтримки Міжнародного Фонду «Відродження». В межах даного проекту аналізується створення та функціонування систем обліку публічної інформації в органах державної влади, оскаржено бездіяльність у зв'язку із не запровадженням систем обліку публічної інформації в ряді міністерств.

Організацією підготовлено звернення у Верховну раду України із пропозиціями розглянути доводи щодо неприйнятності прийняття закону про внесення змін до кримінального та кримінально-процесуальних кодексів щодо встановлення кримінальної відповідальності за наклеп. Даний законопроект знято із розгляду у парламенті.

ЕДЦ «Правова аналітика» надавала правову допомогу газовим підприємствам Львова у сфері захисту їх прав та інтересів, щодо порядку створення громадської організації; здійснювала захист права власності у зв'язку із незаконними діями суб'єктів владних повноважень», в результаті чого перешкоди для оформлення права власності усунуто.

ПРОГРАМА МОНІТОРИНГУ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ:

Моніторинг виконання законодавства про доступ до публічної інформації:

Реалізація проекту «Доступ до інформації про публічних осіб та впровадження систем обліку публічної інформації»: організацією здійснено моніторинг впровадження систем обліку публічної інформації органами державної влади (16 міністерств та 24 облдержадміністрації) та вжито заходів задля сприяння впровадженню відповідних систем та забезпечення доступу громадськості до публічної інформації, що знаходиться у володінні органів державної влади.

Участь громадськості у формуванні та реалізації державної політики:

Організація приймала участь у діяльності громадської ради при ДАЕІ, формуванні позиції України на міжнародні переговори з питань зміни клімату, обговоренні позиції України щодо кількісно визначених цілей із обмеження або скорочення викидів України на 2 період зобов'язань Кіотського протоколу, обговоренні впровадження механізмів підвищення енергоефективності у житлово-комунальному господарстві, громадському обговоренні проектів нормативних актів у сфері функціонування громадських об'єднань, охорони навколишнього природного середовища та зміни клімату.

Оскарження діяльності органів державної влади:

ЕДЦ «Правова аналітика» оскаржено в судовому порядку бездіяльність ДАЕІ та Міністерства юстиції України щодо оприлюднення міжнародних угод про продаж квот на викиди парникових газів. Рішенням суду першої інстанції бездіяльність ДАЕІ визнано незаконною, але дане рішення оскаржено ДАЕІ.

Організацією також оскаржено бездіяльність органів державної влади (ВРУ, Міністерства Фінансів України, ДАЕІ, та ін.) до органів прокуратури, до вищестоящих органів (КМУ) щодо незабезпечення доступу до інформації, ненадання інформації на інформаційні запити, порушення норм чинного законодавства у сфері участі громадськості у прийнятті рішень тощо.

ЕКОЛОГІЧНА ПРОГРАМА

Організацією підготовлено та розповсюджено аналітичні матеріали у сфері зміни клімату, законодавчих змін у сфері використання генетично модифікованих організмів, законодавства про ландшафти, розроблення місцевих планів дій з охорони навколишнього природного середовища, внесення змін до закону про оцінку впливу на навколишнє природне середовище, доступу до екологічної інформації тощо.

Організацією ініційовано позов проти Державного Агентства екологічних інвестицій та Міністерства юстиції України щодо невжиття заходів із оприлюднення угод про торгівлю квотами на викиди парникових газів. Позов задоволено частково рішенням суду першої інстанції. ДАЕІ зобов'язано до публікації угод про продаж квот на викиди парникових газів як таких, які містять екологічну інформацію, але ДАЕІ оскаржено дане рішення суду.

ЕДЦ «Правова аналітика» брала участь у підготовці позиційних документів: незалежної доповіді «Громадська оцінка екологічної політики в Україні», внеску Третньої Робочої групи «Довкілля, зміна клімату та енергетична безпека» НП ФГС СхП до Звіту Європейської комісії щодо реалізації Європейської політики сусідства в Україні у 2012 році, аналітичного документу для ВРУ (резюме для політиків) щодо небезпечності підтримки добудови 3 і 4 блоків Хмельницької АЕС та розвитку атомної енергетики в Україні, Заяви НП ФГС СхП щодо необхідності в Україні впровадження системи оцінки впливу на довкілля; а також розпочала роботу над оцінкою екологічної складової двостороннього співробітництва між Україною та ЄС у сфері імплементації Кіотського протоколу.

Розвиток законодавства в екологічній сфері: нами надано пропозиції до постанови Кабміну про внесення змін до постанови КМУ від 22.02.2008 № 221 з питань функціонування схеми зелених інвестицій, Методичних рекомендацій із розроблення місцевих планів дій з охорони навколишнього природного середовища, проекту Закону України «Про оцінку впливу на навколишнє природне середовище». Члена організації включено до складу **Робочої групи із розробки законопроекту про регулювання обсягів антропогенних викидів та абсорбції парникових газів**, і організацією представлено пропозиції до проекту закону «Про засади державної політики у сфері запобігання зміні клімату та адаптації до його змін».

Нами надавались консультації в екологічній сфері з питань: функціонування схеми зелених інвестицій в Україні, правових аспектів зміни клімату, формування вуглецевого ринку, доступу до інформації у сфері зміни клімату, діяльності громадської ради при ДАЕІ, проблеми екологічного страхування, директив ЄС у сфері функціонування ОСББ та стандартів енергозбереження, щодо екологічних проектів у лісовому секторі у зв'язку із реалізацією Кіотського протоколу до РКООНЗК, торгівлі квотами викиди парникових газів, регулювання викидів парникових газів, правил користування землями лісового фонду власниками та користувачами.

МІЖНАРОДНА ПРОГРАМА

Організацією підготовлені та розповсюджені аналітичні документи щодо результатів переговорів зі зміни клімату в Дурбані (2011). Ми брали участь у підготовці Внеску Третньої Робочої групи «Довкілля, зміна клімату та енергетична безпека» НП ФГС СхП до Звіту Європейської комісії щодо реалізації Європейської політики сусідства в Україні у 2012 році щодо питань енергетики, зміни клімату і охорони довкілля, у формуванні та громадському обговоренні позиції України на міжнародних переговорах зі зміни клімату (2012); а також розпочали роботу над оцінкою екологічної складової двостороннього співробітництва між Україною та ЄС.

ПРОСВІТНИЦЬКА ПРОГРАМА:

Медіа діяльність:

На ресурсах ЕДЦ «Правова аналітика» розповсюджено 43 матеріали з питань діяльності організації у сфері соціального права, права Європейського союзу та євроінтеграції, аналізу новин законодавства в екологічній сфері, охорони довкілля, права на доступ до інформації суспільного інтересу, розвитку громадянського суспільства, зміни клімату. Матеріали про діяльність організації також розповсюджено на сайті Громадський простір, Громадський

портал Львова, Координаційною радою з питань розвитку громадянського суспільства при Президентові України, Асоціацією Українських правників, ресурсами Мінпрому, «Уніан Економіка», «Правова допомога», Інформаційно-аналітичним сервісом столиці, «РБК Україна» та ін.

Організацією розповсюджено 3 *прес-релізи*: «Громадськість вимагає не допустити прийняття розроблених Методичних рекомендацій щодо місцевих планів дій з охорони навколишнього природного середовища, як таких, які викликали багато критики та зауважень», «Реалізація проекту доступ до інформації про публічних осіб та впровадження систем обліку публічної інформації», «Більшістю органів державної виконавчої влади не створено систем обліку публічної інформації, чим порушено нормативні положення про доступ до публічної інформації».

Прес-конференції:

Прес-конференція: «Підсумки піврічного моніторингу органів державної влади із виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації». Презентація на тему: Початок реалізації проекту «Інформація про публічних осіб та впровадження систем обліку публічної інформації» (Прес-клуб, Львів, Україна).

Телебачення:

Інтерв'ю: захист екологічних прав громадян у зв'язку із порушення законодавства України (проблема формування карстових печер на Яворівщині (Львівська область) та пошкодження житлових будинків жителів даного регіону) (Львівське телебачення, 12 канал).

Участь у семінарах, конференціях, тренінгах:

Члени організації брали участь 14 заходах - семінарах, конференціях, тренінгах, на 4 з яких презентували результати своєї діяльності:

- Зустріч Робочої групи 3 «Довкілля, зміна клімату та енергетична безпека» НП ФГС СхП (м. Львів, Україна).
- Науково-технічна конференція Інституту екологічної економіки Національного лісотехнічного університету України, секція: «Наукові засади формування екологічної економіки». Презентація на тему: «Економіко-правові аспекти міжнародної торгівлі квотами на викиди парникових газів Україною» (м. Львів, Україна).
- Семінар «Карбон, консервування та крайові спільноти у Карпатах» (з питань вуглецевих проектів у лісовому секторі) (м. Ужгород, Україна).
- VII міжнародна науково-технічна конференція «Проблеми екології та енергозбереження в суднобудуванні. Презентація на тему: «Економіко-правові аспекти міжнародної торгівлі квотами на викиди парникових газів Україною» (Національний університет кораблебудування, м. Миколаїв, Україна).
- Круглий стіл: «Як покращити механізми участі членів територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення?», організований ІПЦ «Наше право» (м. Львів, Україна).

- Семінар з посилення співпраці громадських організацій та парламенту України (м. Львів, Україна).
- Робоча зустріч щодо розроблення методології моніторингу здійснення оцінки екологічної складової двостороннього співробітництва між Україною та ЄС, організований Робочою групою 3 Довкілля, зміна клімату та енергетична безпека НП ФГС СхП (м. Львів, Україна).
- Засідання Робочої групи із розробки законопроекту про регулювання обсягів антропогенних викидів та абсорбції парникових газів (три засідання). Презентація пропозицій ЕДЦ «Правова аналітика» до проекту ЗУ «Про засади державної політики у сфері запобігання змінам клімату та адаптації до таких змін» (ДАЕІ, м. Київ, Україна).
- Перша річна конференції Української Національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства (м. Київ, Україна).
- Публічна дискусія «Трансформація Східного партнерства: диференціація тенденцій в країнах Східного партнерства та розвиток політики ЄС у східному сусідстві» (м. Київ, Україна).
- Круглий стіл на тему: «Обговорення проекту Кодексу суддівської етики», організований Асоціацією українських правників (м. Львів, Україна).
- Лекція для магістрів та викладачів Інституту екологічної економіки Національного лісотехнічного університету України на тему: «Економіко-правові аспекти формування та реалізації в Україні політики у сфері зміни клімату».

Участь у підготовці видань спільно з іншими інститутами громадянського суспільства:

- Буклет: «Клімат змінюється. Час діяти» (розділ з правових питань зміни клімату)
- Аналітичний документ «Спорудження енергоблоків №3 і 4 Хмельницької АЕС: роль Верховної Ради України».

Кількісні показники:

Показник:	2012 рік	2011 рік	Разом
Колектив, осіб	4 (0 нових)	4	4
Партнерські організації/установи	3	3	6
Аналітичні матеріали у сфері права	20	33	53
Правові консультації	44	30	73
Кількість осіб, яким надано правову допомогу	21 (з них 19 нових)	10	29
Кількість інститутів громадянського суспільства, яким надавались правові консультації тощо	5 (з них 2 нових)	7	9
Коментарі та пропозиції до проектів нормативно-правових актів	5	4	9
Започатковані справи, з них: судові справи	2 2	4 -	6 2
Вирішені правові питання/завершені справи	1	1	2
Участь у засіданнях громадських рад	3	4	7
Участь у громадських обговореннях	5	2	7
Звернення/запити про доступ до інформації	77	5	82

Звернення/скарги для вжиття заходів та оскарження діяльності	11	-	11
Участь у конференціях/семінарах/ тренінгах/круглих столах	14	9	23
Презентації/експертні виступи	4	5	9
Участь у прес-конференціях, телепередачах, коментарі, репортажі, статті у медіа	26	4	30
Проекти ЕДЦ «Правова аналітика»	1	-	1
Проекти, що реалізуються спільно з іншими організаціями	2	-	2
Видання, підготовлені організацією чи за участі організації	2	1	3

Інформація про фінансову діяльність організації:

Сума надходження, грн.	Джерело надходження	Проект	Загальна сума витрат, грн.
38 376.00	Міжнародний фонд «Відродження»	«Інформація про публічних осіб та впровадження систем обліку публічної інформації»	30 024.83
2 000.00	ММГО «Екоклуб»	«Енергоефективність замість атомної енергетики», «Розвиток енергетичного сектору на користь суспільству»	